

APSAIMNIEKOŠANA DABISKO PĻAVU SAGLABĀŠANAI

DIVĀ PĻAVIŅAS ES NOPLĀVU

Edgars Bojārs, Baltijas Vides Forums
Madliena, 29.04.2016.

LIFE Viva Grass LIFE13 ENV/LT/000189

2016

www.vivagrass.eu

Zālājs = daba + cilvēks

LIFE Viva Grass LIFE13 ENV/LT/000189

2016

www.vivagrass.eu

Ja cilvēks vairs neapsaimnieko

- Vienkāršojas sugu sastāvs un struktūra.
- Veidojas kūla, pārņem zālāju pārņem agresīvas sugas.
- Aizaug ar kokiem un krūmiem.

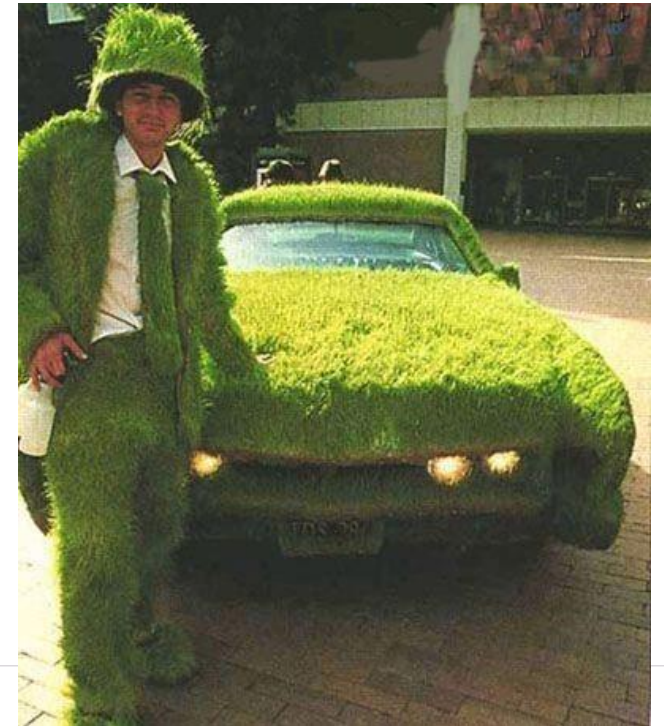
Dabiskie (bioloģiski vērtīgie zālāji)

- Bioloģiski vērtīgie zālāji (BVZ) ir zālāji, kuri veidojušies sen neartās platībās un kas ir neielaboti, nemēsloji, daudzu gadu gaitā cilvēka apsaimniekoti un uzturēti.
- Daudz augu sugu (dažreiz pat 50 sugas uz m²).
- Indikatorsugas, kas norāda uz to dabiskumu (LV 55 sugas).

Dabiskie (bioloģiski vērtīgie) zālāji

- Labākajos gados – pēc 40.
- Konservatīvs – nemīl pārmaiņas. Ja pārmaiņu nav, labākie gadi nebeidzas.
- Stabils un interesants – kā persiešu paklājs.
- Nemīl vientulību (daudz sugu).
- Labā formā – vienmēr uz diētas.

Pļava vai ganības?

→ Pļavu veģetācija ≠ ganību veģetācija

- Cita struktūra.
- Cits sugu sastāvs.
- Cits vizuālais veidols.
- Aizsardzībai nepieciešams saglabāt visus apsaimniekošanas veidus.

→ Vienā un tajā pašā biotopā ganīšana un pļaušana rada pilnīgi atšķirīgu veģetāciju.

Sēklu izplatīšanās

→ Pļaušana

→ Žāvēšana

→ Vālošana

→ Kraušana zārdos

→ Vešana mājās

Mūsdienu tendences zālāju apsaimniekošanā

→ Ganīšana visu gadu

→ Vēlā pļaušana

→ Mulčēšana (sasmalcinātās zāles atstāšana uz pļavas)

Ganīšana

Ganīšana **visu gadu bez pārtraukuma** Ziemeļeiropā ir jauna parādība, kuras ietekmi uz zālājiem vēl nevar pilnībā novērtēt un paredzēt

Vēlā pļaušana

- Graudzāles ņem virsroku
- Ilgtermiņā samazina augu sugu daudzveidību un maina augu sabiedrību

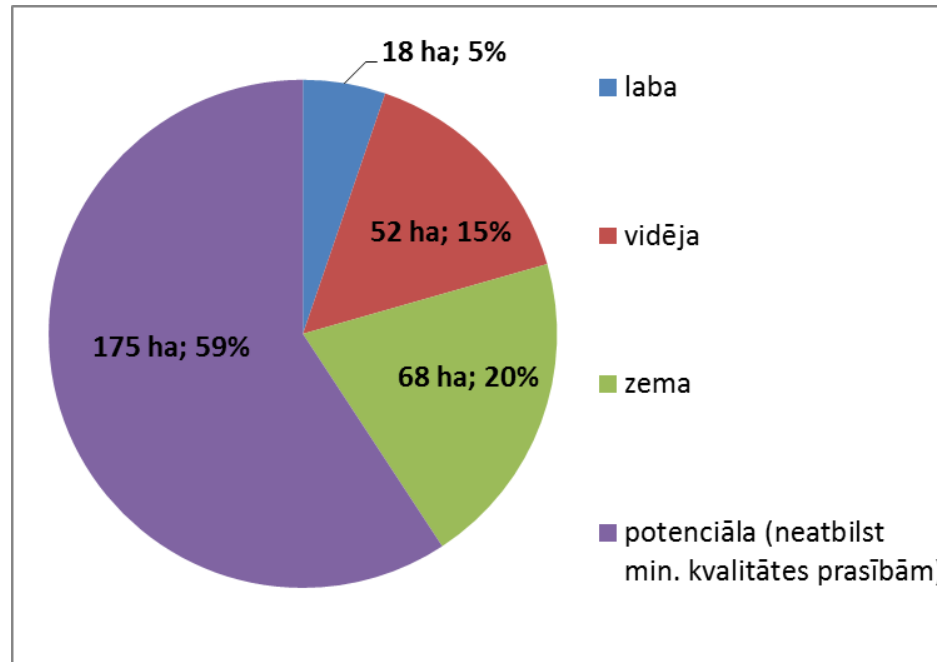
Mulčēšana

→ Tā rada strauju augu daļu sadalīšanos un atgriešanos vielu apritē, kas rada mēslošanas efektu

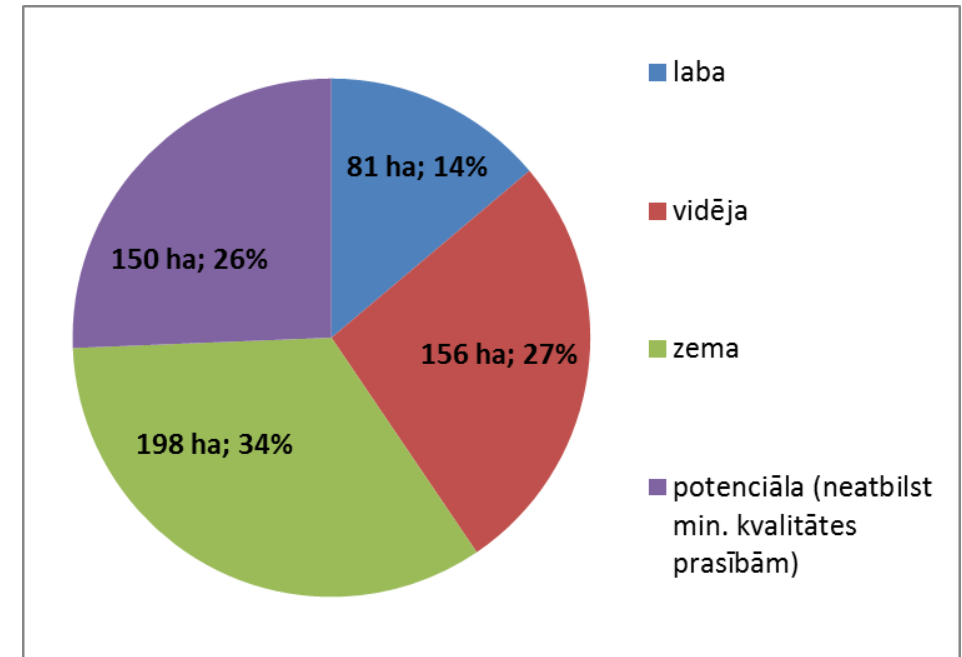

Piemērs: BVZ kvalitāte Siguldas un Ludzas novados

☐ Siguldas novads – 20% labi un vidēji

☐ Ludzas novads – 41% labi un vidēji

Minimālā saglabāšanas programma

→ 1 x gadā nopļaut.

→ Savākt zāli.

LIFE Viva Grass LIFE13 ENV/LT/000189

2016

www.vivagrass.eu

Kā palīdzēt dzīvniekiem

- Ieteicams pļaut no lauka vidus vai no vienas malas, lai dzīvnieki varētu paglābties no pļaušanas tehnikas.
- Ieteicams vienā dienā nopļaut tikai pusi vai nedaudz vairāk no lauka, lai jaunie putni varētu pa nakti atrast citu paslēptuvi.
- Pļaujot vienā paņēmienā, atstāt nenopļautas “saliņas”, kur pļavu putniem paslēpties no plēsīgiem dzīvniekiem.
- Nepļautās vietas varētu atstāt ap atsevišķi augošiem krūmu puduriem, gar grāvjiem vai mitrākām ieplakām.

Ganībās ieteicams

- Ievērot dzīvnieku blīvumu.
- Periodiski pārvietot dzīvniekus no vienas vietas uz citu.

Paldies!

LIFE Viva Grass LIFE13 ENV/LT/000189

2016

www.vivagrass.eu